

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKYIng. Ivo Veselý
Ředitel odboru
ochrany veřejného zdraví
Městské náměstí 4
128 01 Praha 2 - ŽitnáVáš dopis Zn.:
ze dne: 18. 10. 2017V Praze dne 31. 10. 2017
Č.j.: MZDR 52867/2017-2/OVZ

MZDRX010J65F

Problematika výskytu legionel v teplé vodě – informace

K Vaší e-mailové žádosti ze dne 18. 10. 2017 sděluji:

Hygienické požadavky na kvalitu dodávané teplé vody jsou dány ustanovením § 3 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Dle uvedeného ustanovení musí dodávaná teplá voda splňovat hygienické limity mikrobiologických, biologických, fyzikálních, chemických a organoleptických ukazatelů jakosti, které jsou upraveny prováděcím právním předpisem – vyhláškou č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah kontroly pitné vody (dále jen „vyhláška“). Dle ustanovení § 3 vyhlášky nesmí teplá voda obsahovat mikroorganismy, parazity a látky jakéhokoliv druhu v počtu nebo koncentraci, které by mohly ohrozit veřejné zdraví. Současně § 8 odst. 2 vyhlášky ukládá, že hygienické limity ukazatelů teplé vody musí být dodrženy na všech místech uvnitř stavby nebo na pozemku, kde teplá voda vytéká z kohoutku nebo ze sprchy. Konkrétní výčet ukazatelů a jejich limitní hodnoty jsou uvedeny v příloze č. 2 k vyhlášce. Limitní hodnoty ukazatelů jakosti teplé vody jsou v této příloze stanoveny odděleně pro jakost teplé vody vyrobené z vody pitné a pro jakost teplé vody vyrobené z jiné vody než vody pitné. Pro ukazatel *Legionella* spp. je limitní hodnota stanovena shodně – 100 KTJ/100 ml s dodatkem, že tento limit platí jako tzv. mezní hodnota pro zdravotnická a ubytovací zařízení a dále pro sprchy u veřejných bazénů a koupališť, pro ostatní objekty platí jako doporučená hodnota, o kterou je nutno pomocí technických opatření usilovat. Limitní hodnota 0 KTJ/100 ml, jako nejvyšší mezní hodnota, platí pro oddělení nemocnic, kde jsou umístěni imunokomprimovaní pacienti (např. oddělení transplantační, nedonošenecké, anesteziologicko-resuscitační, dialyzační, onkologie, hemat-onkologie, jednotky intenzivní péče). Přičemž mezní hodnotou je hodnota ukazatele jakosti vody, jejíž překročení obvykle nepředstavuje akutní zdravotní riziko, nejvyšší mezní hodnota je hodnota zdravotně závažného ukazatele jakosti vody, v důsledku jejíhož překročení je vyloučeno používání teplé vody a doporučená hodnota je nezávazná hodnota ukazatele jakosti vody, která je žádoucí nebo přijatelná.

Ministerstvo zdravotnictví, OVZ: Odbor ochrany veřejného zdraví
Palackého náměstí 4, 128 01 Praha 2, tel.: , fax: , e-mail:
Vyřizuje: Ing. Ivo Veselý, tel.: , e-mail: Ivo.Vesely@mzcr.cz
www.mzcr.cz

Za splnění výše uvedených limitních hodnot odpovídá (v souladu s § 3 odst. 3 zákona) výrobce teplé vody. V případě prokázání výskytu legionel pouze ve „vnitřním vodovodu“, odpovídá za splnění limitních hodnot provozovatel vnitřního vodovodu – v bytových domech vlastník nebo správce domu (např. SVJ, bytové družstvo, apod.). V případě vzniku onemocnění (nebo úmrtí) následkem infekce legionelózou, kdy by bylo laboratorně potvrzeno, že jeho původcem je bakterie legionela, pocházející z takto provozovaného rozvodu teplé vody, je provozovatel odpovědný a postižitelný jak z pohledu zákona o ochraně veřejného zdraví, tak soudně.

V situacích, kdy část bydlících odmítá provedení čištění rozvodů teplé vody v jejich bytech, lze doporučit opatřit si od těchto subjektů písemný doklad o tomto faktu a to ve formě relevantní pro případ soudního, nebo jakéhokoliv jiného sporu. I v případě, že by 100 % bydlících požádalo o ustoupení od likvidace legionel v teplé vodě, stále zůstává za kvalitu dodávané teplé vody odpovědný provozovatel rozvodů teplé vody – i v tomto případě takovému subjektu doporučujeme pro jeho ochranu vlastnit výše uvedený písemný souhlas majitelů všech bytových jednotek.

Závěrem nutno dodat, že riziko pomnožení legionel nepředstavuje ve většině případů centrální rozvod teplé vody, ale až koncové části teplovodního rozvodu, kde teplota vody klesá na nižší hodnoty (pod 50° C, resp. 45° C), při kterých dochází k rozvoji legionel. K eliminaci rozvoje legionel je nutná především řádná údržba teplovodního systému, především jeho čištění, odkalování, proplach systému, protikoroziní opatření, eliminace inkrustů ale i lokální čištění a dezinfekce armatur přímo v domácnosti – kohoutů, baterií, sprchových hlavic (týká se nejen systému jako celku, ale i jeho jednotlivých částí – boilerů, zásobníků vody, apod.). Pouhé odtáčení vody s frekvencí 1 x týdně (vodovodní baterie, sprchy) při její nulové či nízké spotřebě představuje preventivní prvek proti nežádoucím účinkům spojeným se stagnací vody. Už toto jednoduché opatření výrazným způsobem omezuje množení legionel a jejich výsledný počet ve vodě. Výše uvedená opatření k redukci rozvoje legionel ve vodovodních systémech představují hlavní nástroj minimalizace rizika legionelóz.

V případě, že nelze legionely ze systému odstranit systémovým opatřením, je v naléhavém případě ochrany imunitně oslabené osoby možné minimalizovat počet legionel na jednom konkrétním výtokovém místě (obvykle u sprchy v koupelně nebo vodovodní baterie) pomocí speciálního filtru s membránou o porozitě 0,2 µm; je ale nutné jej pravidelně vyměňovat každých 14 dnů. Speciální legionelový filtr může zajistit i tak přísný požadavek, jako je absence legionel v 1 litru vody pro vysoce rizikové části distribučních systémů (imunosuprimované osoby v domácnosti nebo ve zdravotnickém zařízení).

S pozdravem

Mgr. Eva Gottvaldová
náměstkyně pro ochranu a podporu veřejného zdraví
a hlavní hygienička ČR

